

УДК 330.322:351.862.4:146.2
doi 10.33287/102017

ЛИСАЧОК Алла Василівна
аспірантка ЛРІДУ НАДУ
ORCID: 0000-0002-5716-487X

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТЬ

Залучення інвестицій у фінансовий сектор економіки може призвести до ряду наслідків: законодавчих, організаційних та інституційних, які можуть зумовити соціально-економічні проблеми (збільшення боргових зобов'язань, втрата контролю за національними стратегічними активами тощо). Розглядаються підходи до визначення понять: «безпека», «інвестиційна безпека», «механізм державного управління безпекою», «сталий розвиток». Визначається, що основними складниками економічної безпеки України є: макроекономічна, фінансова, зовнішньоекономічна, інвестиційна, науково-технологічна, енергетична, виробнича, демографічна, соціальна, продовольча безпека. Доводиться, що інвестиційна безпека є одним із найважливіших складників економічної безпеки. Наводяться основні загрози, які негативно впливають на стан інвестиційної безпеки в країні, а також пропонуються вимоги, дотримання яких допоможе мінімізувати загрози. Розглядаються обов'язкові структурні компоненти, які повинен включати в себе державний механізм забезпечення інвестиційної безпеки в умовах сталого розвитку.

Ключові слова: безпека, інвестиційна безпека, механізм державного управління безпекою, механізм управління інвестиційною безпекою, сталий розвиток, механізм управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку.

Постановка проблеми. В сучасних ринкових умовах господарювання важливого значення набуває питання стабільного фінансового забезпечення, яке повинно спрямовуватися на розвиток інфраструктури, розробку та впровадження інноваційних заходів. Оскільки наша держава перебуває на перехідному етапі становлення ринкового господарства, то для забезпечення сталого економічного зростання необхідними є додаткові фінансові ресурси, у тому числі за рахунок внутрішніх та зовнішніх інвестицій. На сьогодні відсутній ефективний механізм управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку. Досвід розвинених держав світу демонструє, що процес залучення інвестицій під час перехідного періоду потребує активізації реформування економіки, створення сприятливих умов для інвесторів. Оскільки наразі міжнародні економічні відносини поглиблюються, то процес активізації залучення інвестицій є ефективним лише тоді, коли створені сприятливі умови та середовище для інвесторів (як внутрішніх, так і зовнішніх). Залучення інвестицій у фінансовий сектор економіки може зумовити ряд наслідків: законодавчих, організаційних та інституційних, які можуть спричинити соціально-економічні проблеми (збільшення боргових зобов'язань, втрата контролю за національними стратегічними активами тощо). За таких умов виникає потреба в запровадженні механізму управління інвестиційною безпекою з використанням комплексу, який матиме за мету формування сприятливого інвестиційного середовища, що в майбутньому забезпечить сталий розвиток, тобто такий розвиток країни та її регіонів, коли економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, а також інші види діяльності суспільства відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь.

© Лисачок А. В., 2020

Державне управління та місцеве самоврядування, 2020, вип. 2(45)

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Удосконалення основних складників механізму інвестиційної безпеки досліджували у своїх працях такі науковці, як: О. Барановський, І. Губенко, В. Кириленко, М. Крупка, Л. Ліпич, В. Любімов, А. Макух, А. Мещеряков, С. Мошенський, К. Новікова, Л. Новікова, Н. Побережна, В. Приходько, Л. Руснак, Н. Татаренко, В. Томарева, О. Юркевич.

Питання механізму державного управління розглядали: В. Авер'янов, О. Амосов, В. Бакуменко, Д. Безносенко, М. Васильєва, О. Кравченко, М. Круглов, А. Ліпенцев, В. Малиновський, О. Машкова, Н. Нижник, О. Поляк, О. Федорчак.

Питання сталого розвитку відображено в доробку таких науковців, як: І. Бистряков, З. Бурик, З. Герасимчук, Б. Данилишин, С. Дорогунцов, Н. Драгомирецька, З. Коробкова, Л. Мельник, Н. Моїсеєв, О. Ральчук, В. Трегобчук, М. Хвесик.

Однак дослідження науковців, реалізовані в площині безпеки, механізму державного управління та присвячені питанням сталого розвитку, не розкривають цілісності та повноти поняття механізму управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку, що обумовлює актуальність нашої роботи.

Метою статті є аналіз підходів до трактування понять: «безпека», «інвестиційна безпека», «механізм державного управління безпекою», «сталий розвиток». Окрім того, важливим є дослідження механізмів управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні в Україні актуальним є питання розробки дієвого механізму управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку, оскільки завдяки механізму створюється ефективно інституційне, організаційне та інформаційне поле для інвесторів. За допомогою методів, важелів та інструментів, які становлять основу механізму управління, здійснюється регулювання не лише інвестиційної, але й економічної, екологічної та інших видів діяльності. Питання інвестиційної безпеки в умовах сталого розвитку стають особливо актуальними, оскільки процеси, які відбуваються в Україні, безпосередньо впливають на економічний розвиток держави, формуючи її сприятливий інвестиційний імідж.

Варто навести визначення ключових дефініцій у межах дослідження механізму державного управління інвестиційною безпекою, таких як: «безпека», «інвестиційна безпека», «механізм державного управління безпекою», «механізм управління інвестиційною безпекою», «сталий розвиток», «механізм управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку».

На думку американського політолога А. Уолферса: «Безпека, в об'єктивному плані, передбачає відсутність загроз придбаним цінностям, в суб'єктивному – відсутність побоювань щодо того, що цим цінностям буде завдано збитків» (цит. за [10, с. 9]). Науковець Г. Ситник безпеку розуміє як забезпечення всім громадянам держави належних умов для їх самореалізації, захист їх життя, свободи, власності від посягань з боку окремої людини, організації, суспільства чи держави [28, с. 10]. А. Петренко зазначає, що в одних випадках «безпека – це якість будь-якої системи, що визначає її можливість і здатність до самозбереження. В інших – це система гарантій, що забезпечують стійкий розвиток і захист (системи) від зовнішніх і внутрішніх загроз» (цит. за [28, с. 23]).

Ми вважаємо, що «безпека» – це певна стійкість системи, захищена від негативних ендогенних або екзогенних чинників. У свою чергу, під системою слід розуміти громадянина, суспільство, державу, що потребують захисту. Незважаючи на сферу охоплення питання безпеки відіграє важливе значення для суспільства, держави. Якщо ж ми розглядаємо безпеку з економічної точки зору, то маємо на увазі економічну безпеку, що, у свою чергу, також складається з певних компонентів. Основними складниками економічної безпеки України є:

– макроекономічна безпека;

- фінансова;
- зовнішньоекономічна;
- інвестиційна;
- науково-технологічна;
- енергетична;
- виробнича;
- демографічна;
- соціальна;
- продовольча.

Інвестиційна безпека є важливим складником економічної безпеки, отже, розглянемо підходи до визначення цього поняття. Оскільки в економічній літературі відсутнє єдине визначення поняття «інвестиційна безпека», доцільно розглянути основні його дефініції для кращого розуміння проблематики (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «інвестиційна безпека»

Автор	Визначення поняття «інвестиційна безпека»
1	2
Л. Ліпич [14, с. 28]	Складова частина економічної безпеки і такий рівень національних та іноземних інвестицій (за умови оптимального їх співвідношення), який здатен забезпечити довгострокову позитивну економічну динаміку за належного рівня фінансування науково-технічної сфери, створення інноваційної інфраструктури та адекватних інноваційних механізмів
С. Мошенський [20, с. 167]	Особлива підсистема економічної безпеки, що створює передумови для найкращого використання соціально-економічних відносин у розвитку і науково-технічному відновленні продуктивних сил суспільства через активну інвестиційну діяльність
В. Кириленко (див. [21, с. 275])	Здатність підтримувати виробничі нагромадження та вкладення капіталу на рівні, що забезпечує необхідні темпи розширеного відтворення, реструктуризацію та технологічне переозброєння економіки
Н. Побережна [25, с. 184]	Стан ефективного використання ресурсів та ринкових можливостей для запобігання загроз зовнішнього та внутрішнього середовища, які виникають у процесі інвестиційної діяльності підприємства, що сприяє його стійкому розвитку
О. Барановський [4, с. 366]	Досягнення рівня інвестицій, що дозволяє оптимально задовольняти поточні інвестиційні потреби національної економіки за обсягом і структурою з урахуванням ефективного використання і повернення коштів, які інвестуються, оптимального співвідношення між розмірами внутрішніх і зовнішніх інвестицій, іноземних інвестицій у країну і вітчизняних за кордон, підтримання позитивного національного платіжного балансу
В. Любімов [15]	Процес забезпечення такого стану інвестиційної сфери, за якого економіка здатна зберігати і підтримувати такий рівень інвестиційних ресурсів в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз, що є необхідним для забезпечення стійкого розвитку і соціально-економічної стабільності країни, зростання конкурентоспроможності національної економіки та добробуту населення
В. Приходько [27, с. 7]	Рівень інвестування економіки, який забезпечував би її розширене відтворення, раціональну реструктуризацію та технологічне переозброєння

Державне управління та місцеве самоврядування, 2020, вип. 2(45)

<i>1</i>	<i>2</i>
В. Томарева [31, с. 5]	Здатність економічної системи акумулювати, залучати та ефективно використовувати інвестиційні ресурси з метою забезпечення конкурентоспроможності держави
К. Новікова, Л. Новікова [23]	Здатність економіки залучати та найбільш ефективно розподіляти й використовувати фінансові ресурси, що формуються в процесі інвестування, з метою забезпечення стабільного розвитку та структурної перебудови економіки
О. Юркевич [35, с. 405]	Захищеність інтересів у сфері інвестування (зростання виробництва, підвищення його технічного та технологічного рівня, недопущення морального і фізичного зносу основних засобів), яка забезпечується створенням належних умов для формування інвестиційних ресурсів та їх ефективним використанням
М. Крупка [12, с. 42]	Забезпечення такого рівня інвестицій, які (за обсягом і структурою) відповідають поточним потребам економіки
А. Макух, Л. Руснак [16]	Процес забезпечення такого стану інвестиційної сфери, за якого економіка здатна зберігати й підтримувати достатній рівень інвестиційних ресурсів в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз, що є необхідним для забезпечення стійкого розвитку й соціально-економічної стабільності країни, зростання конкурентоспроможності її економіки та добробуту населення
А. Мещеряков, Л. Новікова [18, с. 24]	Співвідношення між величиною інвестицій країни за кордон та отриманими інвестиціями, що задовольняє потреби внутрішньої економіки та підтримує позитивний платіжний баланс держави
І. Губенко [8, с. 76]	Стан організації інвестиційних процесів, за якого забезпечується оптимальне задоволення поточних потреб економіки в капітальних вкладеннях за обсягом і структурою з урахуванням ефективного використання та повернення коштів, які інвестуються, досягнення оптимального співвідношення між розмірами іноземних інвестицій у країну і вітчизняних за кордон, підтримання позитивного національного платіжного балансу
Н. Татаренко [30, с. 24]	Можливість нагромадження ресурсів або капітальних вкладень

Проаналізувавши вищенаведені твердження, інвестиційну безпеку ми розуміємо як такий стан економіки, за якого в країні створене ефективно та нормативно врегульоване інвестиційне поле, підкріплене нормативними та законодавчими актами, які, у свою чергу, забезпечують підтримку та врегульовують діяльність як внутрішнього, так і зовнішнього інвесторів для досягнення стійкого економічного розвитку країни.

Слід розуміти, що практика державного управління неможлива без осмислення теоретичних засад механізмів державного управління. Без розкриття цього поняття неможливо вирішити проблему підвищення його ефективності, адже ефективність системи державного управління залежить від наявності успішно функціонуючих механізмів. Тому варто розглянути підходи до визначення поняття «механізм державного управління» (табл. 2).

Проаналізувавши наведені трактування поняття, ми пропонуємо власне. На нашу думку, механізм державного управління варто розуміти як певну сукупність засобів, методів, суб'єктів та об'єктів, створюючи при цьому єдину систему, спрямовану на ефективно управління. Оскільки ми навели визначення понять: «безпека», «інвестиційна безпека», «механізм державного управління безпекою», то варто визначити сутність поняття «механізм управління інвестиційною безпекою».

Підходи до визначення поняття «механізм державного управління»

Автор	Визначення поняття «механізм державного управління»
О. Кравченко [11]	Сукупність форм, засобів, методів, правових, організаційних, адміністративних, мотиваційних та інших заходів держави, спрямованих на забезпечення динамічного розвитку суспільства
О. Федорчак [33]	Складна система, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням
А. Ліпенцев, О. Поляк [13]	Штучно створена система засобів впливу та взаємодії суб'єктів та об'єкта управління
В. Авер'янов [1, с. 43]	Сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу, та масив правових норм, що регламентують організаційні засади та процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення. Звідси складовими елементами зазначеного механізму є: 1) система органів виконавчої влади; 2) сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку
В. Бакуменко, Д. Безносенко [3, с. 12]	Практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на будь-які суспільні відносини з метою досягнення поставлених цілей. Механізм державного управління виконує роль механізму суспільного самоуправління. Він може бути відображений наступною ланцюговою схемою. При цьому фактори, що впливають на процеси державного управління, можуть бути політичними, економічними, соціальними, культурними відповідно до основних сфер суспільної діяльності. Також відповідно до основних форм державноуправлінської діяльності вони можуть мати політичний, адміністративний і правовий характер
М. Васильсва [6, с. 15]	Система процедур державного управління, які формують управлінське рішення чи правила його прийняття й реалізації
В. Малиновський [17, с. 10]	Сукупність засобів організації управлінських процесів та способів впливу на розвиток керованих об'єктів із використанням відповідних методів управління, спрямованих на реалізацію цілей державного управління
Н. Нижник, О. Машков [22, с. 37]	Складова частина системи управління, що забезпечує вплив на внутрішні (коли йдеться про механізм управління організацією) та зовнішні (коли говорять про механізм взаємодії з іншими організаціями) фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта
О. Амосов [2, с. 11]	Сукупність форм і методів впливу територіальних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування на реформування і функціонування економічних суб'єктів у всіх сегментах і ланках господарства

Отже, механізм управління інвестиційною діяльністю слід розуміти як сукупність засобів, методів, суб'єктів та об'єктів управління, спрямованих на створення ефективного інвестиційного поля, підкріпленого нормативними та законодавчими актами, які забезпечують підтримку та врегульовують діяльність

Theory and history of Public Administration

як внутрішнього, так і зовнішнього інвесторів, для досягнення стійкого економічного розвитку країни, яке, у свою чергу, захищене від негативних ендогенних або екзогенних чинників.

Світове співтовариство визнало, що для ефективного функціонування економіки збалансований розвиток «повинен стати пріоритетним питанням порядку денного міжнародного співробітництва». Загальновизнаним є розуміння збалансованого розвитку як гармонійного поєднання економічних, соціальних та екологічних складників розвитку. Лише досягнення збалансованості між ними забезпечить можливість перейти до такого суспільного розвитку, який не виснажуватиме природні та людські ресурси, а тому матиме можливість тривати досить довго. Саме тому на сьогодні актуальним є питання сталого розвитку. В економічній літературі відсутнє єдине трактування цього поняття (табл. 3).

Таблиця 3

Трактування поняття «сталий розвиток»

Автор	Визначення поняття «сталий розвиток»
З. Бурик [5, с. 14]	Регульований процес гармонізації продуктивних сил, соціальних, економічних і екологічних складників, спрямованих на використання, збереження та поетапне відновлення цілісності природного середовища, створення можливостей і досягнення відповідної якості життя людей
Н. Моїсєєв [19, с. 4].	Реалізація стратегії людини, її шляху до епохи ноосфери, тобто до стану коеволюції суспільства і природи
З. Коробкова (див. [29])	Новий тип громадського розвитку, за якого досягнення стабільного соціально-економічного стану в країні або регіоні, будучи метою розвитку, повинно створювати надійні передумови стійкого розвитку в довгостроковому майбутньому
С. Дорогунцов О. Ральчук [9, с. 18]	Оптимальна керована самоорганізація соціоприродних систем, яка є реальною тільки за умови дії головної гуманістичної константи сталого розвитку – діалогу, порозуміння між природним та культурним початками систем
М. Хвесик, І. Бистряков [34, с. 7]	Тип розвитку, який спирається на життєво важливі процесні аспекти діяльності людини з метою забезпечення повсякденної якості її існування (екзистенції), за рахунок чого ефектом буде стійкість, у тому числі економічного зростання, оскільки підґрунтям для цього є головне – людина
В. Трегобчук [32, с. 33]	Економічне зростання, за якого ефективно розв'язуються найважливіші проблеми життєзабезпечення суспільства без виснаження, деградації і забруднення довкілля
Б. Данилишин [26, с. 10]	Система відносин суспільного виробництва, за якої досягається оптимальне співвідношення між економічним зростанням, нормалізацією якісного стану природного середовища, збільшенням матеріальних і духовних потреб населення
З. Герасимчук [7, с. 129]	Процес забезпечення функціонування територіальної системи із заданими параметрами в певних умовах протягом необхідного проміжку часу, що веде до гармонізації факторів виробництва та підвищення якості життя сучасних і наступних поколінь за умови збереження й поетапного відтворення цілісності навколишнього середовища
Л. Мельник [24, с. 47]	Перманентне відтворення так званого стану гомеостазу (динамічної рівноваги) з періодичною зміною його рівня, за якого відбувалося б постійне розв'язання суперечностей між внутрішніми компонентами системи, а зміна параметрів біосфери не виходила за межі катастрофічних (фатальних) для системи трансформацій

Із вищенаведеного ми зрозуміли, що сталий розвиток – це такий тип розвитку, за допомогою якого досягається ефективний соціально-економічний стан країни, що, зі свого боку, визначається здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь.

Пропонуємо власне трактування поняття «механізм управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку» – це сукупність засобів, методів, суб'єктів та об'єктів управління, спрямованих на створення ефективного інвестиційного поля для інвестицій, підкріпленого нормативними та законодавчими актами, які забезпечують підтримку та врегульовують діяльність як внутрішнього, так і зовнішнього інвесторів для досягнення стійкого економічного розвитку країни, яке, у свою чергу, захищене від негативних ендегенних або екзогенних чинників та спрямоване на здатність екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь.

На сьогодні існують певні загрози інвестиційній безпеці в умовах сталого розвитку, основні з яких:

- політична нестабільність (збройний конфлікт на сході країни);
- недосконалість податкового та митного законодавства;
- нестабільність національної валюти;
- нестабільність законодавства (відсутність нормативно-правового регулювання питань інвестиційної безпеки);

- монополізм;
- неготовність контрагентів повністю виконувати договірні зобов'язання;
- відсутність інвестиційної стратегії;
- відсутність належного захисту інвестора;
- орієнтація в основному на іноземних інвесторів;
- високі інвестиційні ризики.

Державний механізм забезпечення інвестиційної безпеки в умовах сталого розвитку здатний ефективно функціонувати лише за виконання таких вимог:

- комплексність, тобто необхідність обліку всіх напрямів і форм вияву механізму інвестиційної безпеки;

- системність, тобто врахування як внутрішніх взаємозв'язків і взаємозалежності, так і зовнішніх чинників, що, з одного боку, накладають певні обмеження на функціонування механізму інвестиційної безпеки, а з іншого – відкривають додаткові можливості для його більш ефективної побудови;

- варіантність (альтернативність), тобто виявлення й обґрунтування декількох варіантів вирішення суперечностей, розрахунку траєкторій соціально-економічного розвитку в межах функціонування єдиного механізму забезпечення інвестиційного складника економічної безпеки. Похідною є вимога адаптивності державного механізму забезпечення інвестиційної безпеки, його здатність адекватно змінюватися залежно від особливостей розвитку економічної системи, її окремих компонентів;

- безумовний пріоритет вирішення завдань і здійснення заходів, спрямованих на збереження здоров'я і життя людини, підтримку нормальних умов її існування;

- прийнятний ризик, тобто реалізація доступних заходів, спрямованих на захист людини в ринковому середовищі й недопущення подолання граничних ситуацій;

- сумірність технічного й соціального складників механізму інвестиційної безпеки та її безумовний пріоритет.

Висновки. Отже, за результатами дослідження можемо зробити висновки, що сьогодні структурними компонентами державного механізму забезпечення інвестиційної безпеки в умовах сталого розвитку мають бути: моніторинг як інформаційно-аналітична система спостережень за динамікою показників економічної та фінансової безпеки країни; діяльність держави щодо запобігання загрозам інвестиційній безпеці і відшкодування збитків, пов'язаних із перевищенням

граничних значень за тими або іншими показниками безпеки; діяльність держави щодо виявлення й попередження внутрішніх і зовнішніх загроз інвестиційній безпеці економіки; діяльність держави щодо запобігання негативного впливу на навколишнє середовище. При виконанні державою вищенаведених умов можливим стає забезпечення інвестиційної безпеки та подолання ключових загроз безпеці в умовах сталого розвитку. Перспективними з точки зору подальших досліджень можуть бути аналіз механізму управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку для вдосконалення основних його складників у майбутньому.

Список бібліографічних посилань

1. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні: навч. посіб. Київ: [б. в.], 1999. 266 с.
2. Амосов О. Ю. Перетворення механізмів державного регулювання економічного розвитку. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2001. № 2. С. 10 – 16.
3. Бакуменко В. Д., Безносенко Д. О. Виявлення комплексу проблем державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України, розробка пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління цими процесами: науково-дослідна робота. Київ: НАДУ; Центр навчання і досліджень з європейської та євроатлантичної інтеграції України, 2006. 41 с.
4. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. 759 с.
5. Бурик З. М. Трактатування сутності понять: сталий розвиток, державне управління, державне регулювання, державне регулювання сталого розвитку. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2017. Вип. 21. С. 10 – 19. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/E-21.pdf> (дата звернення: 24.12.2019).
6. Васильєва М. В. Государственный финансовый контроль в управлении регионом: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05, 08.00.10. Волгоград, 2003. 182 с.
7. Герасимчук З. В., Хвищун Н. В. Сталий розвиток регіону на засадах екологістики. *Інноваційна економіка*. 2012. № 2(28). С. 158 – 162.
8. Губенко І. В. Монетарна обумовленість інвестиційної складової економічної безпеки національної економіки. *Економіка і регіон*. 2012. № 5. С. 75 – 80.
9. Дорогонцов С., Ральчук О. Сталий розвиток – цивілізаційний діалог природи і культури. *Вісн. НАН України*. 2001. № 10. С. 16 – 32.
10. Економічна безпека аграрної галузі України в умовах інституційних трансформацій: монографія / С. В. Козловський [та ін.]. Вінниця: Твори, 2019. 254 с.
11. Кравченко О. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління». *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2009. Вип. 3. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=56> (дата звернення: 24.12.2019).
12. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 608 с.
13. Ліпенцев А. В., Поляк О. В. Основні напрямки формування механізмів надання управлінських послуг органами влади. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2008. Вип. № 2. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-2/08lavrov.htm/08lavrov.htm> (дата звернення: 24.12.2019).
14. Ліпич Л., Савчук Л. Індикатори інвестиційної безпеки держави. *Економічний форум*. 2019. № 1(3). С. 26 – 30.
15. Любимов В. І. Поняття та критерії інвестиційної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=136> (дата звернення: 24.12.2019).
16. Макух А., Руснак Л. Інвестиційна безпека України в системі світової економічної безпеки. *Advanced technologies of science and education*. XIV Міжнар. наук. інтернет-конф. URL: <http://intkonf.org/makuh-a-rusnak-l-investitsiyna-bezpekaukrayini-v-sistemi-svitovoyi-ekonomichnoyi-bezpeki/> (дата звернення: 25.12.2019).
17. Малиновський В. Я. Державне управління: навч. посіб. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Київ: Атіка, 2003. 576 с.

18. Мещеряков А. А., Новікова Л. Ф. Інвестиційна безпека держави. *Вісн. Академії митної служби України*. 2013. № 2. С. 23 – 29.
19. Моисеев Н. Н. Устойчивое развитие или стратегия переходного периода. *Зеленый мир*. 1995. № 14. С. 3 – 5.
20. Мошенський С. І. Інвестиційна безпека в системі забезпечення економічної безпеки держави: поняття, категорії, сутність. *Наука молода*. 2008. № 10. С. 166 – 171.
21. Недашківський М. М., Подгорна К. Ю. Інвестиційна безпека України в сучасних умовах. *Зб. наук. пр. Нац. ун-ту державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 274 – 280.
22. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління: навч. посіб. Київ: УАДУ, 1998. 160 с.
23. Новікова К. І., Новікова Л. Ф. Сучасний стан інвестиційно-інноваційної безпеки України. *Ефективна економіка*. 2014. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_43 (дата звернення: 25.12.2019).
24. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / за заг. ред. Л. Г. Мельника. Суми: Університет. кн., 2005. 654 с.
25. Побережна Н. М. Інвестиційна складова економічної безпеки. *Вісн. Нац. технічного ун-ту «ХПИ»*. Сер. «Технічний прогрес та ефективність виробництва». 2013. № 67. С. 179 – 185.
26. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Данилишин Б. М. [та ін.]. Київ: РВПС України, 1999. 716 с.
27. Приходько В. П. Інвестиційна безпека як важливий чинник подолання фінансово-економічної кризи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 16. С. 6 – 9.
28. Ситник Г. П., Олуйко В. М., Вавринчук М. П. Національна безпека України: теорія та практика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 215 с.
29. Сокіл О. Концептуальні основи сталого розвитку в економічних та облікових теоріях. *Ефективна економіка*. 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5194> (дата звернення: 24.12.2019).
30. Татаренко Н. О., Поручник А. М. Теорії інвестицій: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2000. 160 с.
31. Томарєва В. В. Параметри та шляхи забезпечення інвестиційної безпеки національної економіки на регіональному рівні. *Держава та регіони*. 2011. № 3. С. 253 – 257.
32. Трегобчук В. Концепція сталого розвитку для України. *Вісн. Національної академії наук України*. 2002. № 2. С. 31 – 40.
33. Федорчак О. В. Класифікація механізмів державного управління. *Демократичне врядування*. 2008. № 1. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (дата звернення: 24.12.2019).
34. Хвесик М., Бистряков І. Парадигмальний погляд на концепт сталого розвитку України. *Економіка України*. 2012. № 6. С. 4 – 12.
35. Юркевич О. М. Оцінка рівня інвестиційної безпеки в Україні. *Міжнародна економічна політика*. 2012. Ч. 2. С. 402 – 407.

List of references

1. Averianov V. B. Derzhavne upravlinnia v Ukraini: navch. posib. Kyiv: [b. v.], 1999. 266 p. [in Ukrainian].
2. Amosov O. Yu. Peretvorennia mekhanizmiv derzhavnoho rehulivannia ekonomichnoho rozvytku. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriadvannia*. 2001. № 2. P. 10 – 16 [in Ukrainian].
3. Bakumenko V. D., Beznosenko D. O. Vyiavlennia kompleksu problem derzhavnoho upravlinnia protsesamy yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy, rozrobka propozytsii shchodo vdoskonalennia systemy derzhavnoho upravlinnia tsymy protsesamy: naukovodoslidna robota. Kyiv: NADU; Tsentr navchannia i doslidzhen z yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy, 2006. 41 p. [in Ukrainian].
4. Baranovskyi O. I. Finansova bezpeka v Ukraini (metodolohiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia): monohrafiia. Kyiv: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2004. 759 p. [in Ukrainian].
5. Buryk Z. M. Traktuvannia sutnosti poniat: stalyy rozvytok, derzhavne upravlinnia, derzhavne rehulivannia, derzhavne rehulivannia staloho rozvytku. *Teoretychni ta prykladni*

Державне управління та місцеве самоврядування, 2020, вип. 2(45)

Theory and history of Public Administration

pytannia derzhavotvorennia. 2017. Vyp. 21. P. 10 – 19. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/E-21.pdf> (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].

6. Vasileva M. V. Gosudarstvennyi finansovyy kontrol v upravlenii regionom: dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.05, 08.00.10. Volgograd, 2003. 182 p. [in Russian].

7. Herasymchuk Z. V., Khvyshchun N. V. Stalyi rozvytok rehionu na zasadakh ekolohistyky. *Innovatsiina ekonomika*. 2012. № 2(28). P. 158 – 162 [in Ukrainian].

8. Hubenko I. V. Monetarna obumovlenist investytsiinoi skladovoi ekonomichnoi bezpeky natsionalnoi ekonomiky. *Ekonomika i rehion*. 2012. № 5. P. 75 – 80 [in Ukrainian].

9. Dorohuntsov S., Ralchuk O. Stalyi rozvytok – tsyvilizatsiinyi dialoh pryrody i kultury. *Visn. NAN Ukrainy*. 2001. № 10. P. 16 – 32 [in Ukrainian].

10. Ekonomichna bezpeka ahrarynoy haluzi Ukrainy v umovakh instytutsiinykh transformatsii: monohrafiia / S. V. Kozlovskiy [ta in.]. Vinnytsia: Tvory, 2019. 254 p. [in Ukrainian].

11. Kravchenko O. Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia «mekhanizm derzhavnoho upravlinnia». *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. 2009. Vyp. 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56> (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].

12. Krupka M. I. Finansovo-kredytnyi mekhanizm innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy. Lviv: Vydavn. tsentr LNU imeni Ivana Franka, 2001. 608 p. [in Ukrainian].

13. Lipentsev A. V., Poliak O. V. Osnovni napriamky formuvannia mekhanizmiv nadannia upravlinskykh posluh orhanamy vlady. *Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorennia*. 2008. Vyp. № 2. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008-2/08lavpov.htm/08lavpov.htm> (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].

14. Lipysh L., Savchuk L. Indykatory investytsiinoi bezpeky derzhavy. *Ekonomichnyi forum*. 2019. № 1(3). P. 26 – 30 [in Ukrainian].

15. Liubimov V. I. Poniattia ta kryterii investytsiinoi bezpeky. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=136> (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].

16. Makukh A., Rusnak L. Investytsiina bezpeka Ukrainy v systemi svitovoi ekonomichnoi bezpeky. *Advanced technologies of science and educatio*. XIV Mizhnar. nauk. internet-konf. URL: <http://intkonf.org/makuh-a-rusnak-l-investitsiyna-bezpekaukrayini-v-sistemi-svitovoyi-ekonomichnoyi-bezpeki/> (data zvernennia: 25.12.2019) [in Ukrainian].

17. Malynovskiy V. Ya. Derzhavne upravlinnia: navch. posib. Vyd. 2-he, dop. i pererob. Kyiv: Atika, 2003. 576 p. [in Ukrainian].

18. Meshcheriakov A. A., Novikova L. F. Investytsiina bezpeka derzhavy. *Visn. Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy*. 2013. № 2. P. 23 – 29 [in Ukrainian].

19. Moiseev N. N. Ustoychivoe razvitie ili strategiya perehodnogo perioda. *Zeleniy mir*. 1995. № 14. P. 3 – 5 [in Russian].

20. Moshenskiy S. I. Investytsiina bezpeka v systemi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy: poniattia, katehorii, sutnist. *Nauka moloda*. 2008. № 10. P. 166 – 171 [in Ukrainian].

21. Nedashkivskiy M. M., Podhorna K. Yu. Investytsiina bezpeka Ukrainy v suchasnykh umovakh. *Zb. nauk. pr. Nats. un-tu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*. 2012. № 1. P. 274 – 280 [in Ukrainian].

22. Nyzhnyk N. R., Mashkov O. A. Systemnyi pidkhid v orhanizatsii derzhavnoho upravlinnia: navch. posib. Kyiv: UADU, 1998. 160 p. [in Ukrainian].

23. Novikova K. I., Novikova L. F. Suchasnyi stan investytsiino-innovatsiinoi bezpeky Ukrainy. *Efektivna ekonomika*. 2014. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_43 (data zvernennia: 25.12.2019) [in Ukrainian].

24. Osnovy stiikoho rozvytku: navch. posib. / za zah. red. L. H. Melnyka. Sumy: Universytet. kn., 2005. 654 p. [in Ukrainian].

25. Poberezhna N. M. Investytsiina skladova ekonomichnoi bezpeky. *Visn. Nats. tekhnichnoho un-tu «KhPI»*. Ser. «Tekhnichniy prohres ta efektyvnist vyrobnytstva». 2013. № 67. P. 179 – 185 [in Ukrainian].

26. Pryrodno-resursnyi potentsial staloho rozvytku Ukrainy / Danylyshyn B. M. [ta in.]. Kyiv: RVPS Ukrainy, 1999. 716 p. [in Ukrainian].

27. Prykhodko V. P. Investytsiina bezpeka yak vazhlyvyi chynnyk podolannia finansovo-

- ekonomichnoi kryzy. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2013. № 16. P. 6 – 9 [in Ukrainian].
28. Sytnyk H. P., Oluiko V. M., Vavrynychuk M. P. *Natsionalna bezpeka Ukrainy: teoriia ta praktyka: navch. posib*. Kyiv: Kondor, 2007. 215 p. [in Ukrainian].
29. Sokil O. Kontseptualni osnovy staloho rozvytku v ekonomichnykh ta oblikovykh teoriiah. *Efektivna ekonomika*. 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5194> (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].
30. Tatarenko N. O., Poruchnyk A. M. *Teorii investytsii: navch. posib*. Kyiv: KNEU, 2000. 160 p. [in Ukrainian].
31. Tomarieva V. V. Parametry ta shliakhy zabezpechennia investytsiinoi bezpeky natsionalnoi ekonomiky na rehionalnomu rivni. *Derzhava ta rehiony*. 2011. № 3. P. 253 – 257 [in Ukrainian].
32. Trehobchuk V. Kontseptsiia staloho rozvytku dlia Ukrainy. *Visn. Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*. 2002. № 2. P. 31 – 40 [in Ukrainian].
33. Fedorchak O. V. Klyasyfikatsiia mekhanizmiv derzhavnogo upravlinnia. *Demokratyчне vriaduvannia*. 2008. № 1. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (data zvernennia: 24.12.2019) [in Ukrainian].
34. Khvesyk M., Bystriakov I. Paradyhmalnyi pohliad na kontsept staloho rozvytku Ukrainy. *Ekonomika Ukrainy*. 2012. № 6. P. 4 – 12 [in Ukrainian].
35. Yurkevych O. M. Otsinka rivnia investytsiinoi bezpeky v Ukraini. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*. 2012. Ch. 2. P. 402 – 407 [in Ukrainian].

LYSACHOK Alla

Postgraduate Student, Lviv Regional Institute of Public Administration,
National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

MECHANISMS OF INVESTMENT SAFETY MANAGEMENT UNDER SUSTAINABLE DEVELOPMENT: INTERPRETATION OF THE ESSENCE OF CONCEPTS

The article states that attracting investments in the financial sector of the economy can lead to a number of consequences: legislative, organizational and institutional, which can lead to socio-economic problems (increase in debt, loss of control over national strategic assets, etc.). Approaches to defining the concepts of «security», «investment security», «mechanism of state security management», «sustainable development» are considered.

The definition of security, investment security, state security management mechanism, investment security management mechanism, sustainable development, and investment security management mechanism in the conditions of sustainable development is given. It is determined that the main components of economic security of Ukraine are: macroeconomic, financial, foreign economic, investment, scientific and technological, energy, industrial, demographic, social, food security.

It has been proven that investment security is one of the important components of economic security. The main threats that adversely affect the state of investment security in the country are outlined, as well as a number of compliance requirements that will help to minimize the threats. The obligatory structural components are proposed, which should include the state mechanism of providing investment security in the conditions of sustainable development, namely: monitoring as an information and analytical system of monitoring the dynamics of economic and financial security indicators of the country; the activity of the state to prevent threats to investment security and to compensate for the losses incurred due to exceeding the limit values for these or other security indicators; the activity of the state to identify and prevent internal and external threats to the investment security of the economy; activities of the state to prevent negative impact on the environment.

Key words: security, investment security, mechanism of state security management, mechanism of investment security management, sustainable development, mechanism of investment security management in the conditions of sustainable development.

Надійшла до редколегії 23.02.20